

angaa Understøttelser, og jeg gaar ud fra, at der ingen Anledning er til at komme ind paa at omtale disse, det vil kunne ses af Bilagene, hvad det drejer sig om.

De andre Ændringsforslag ere Nr. 141 og 142; det er om dem, Forhandlingerne antagelig ville komme til at dreje sig og da først og fremmest Ændringsforslag under Nr. 142, hvor Forsvarsministeren foreslaar og hele Udvalget tiltræder, at der under § 22, Konto L.: Udgifter til Krigsmateriel, opføres en Indtægtspost paa 70,000 Kr., som altsaa fragaar fra den samlede Udgift paa den nævnte Konto. Til en vis Grad hænger dette Ændringsforslag jo sammen med Ændringsforslag under Nr. 141, hvorefter der skal bevilges 23,000 Kr. mere til Anskaffelse af Ammunition til Haandvaaben, og jeg kan altsaa for saa vidt komme til at omtale dem begge samlede, idet jeg dog begynder med det først nævnte Ændringsforslag Nr. 142.

Som ærede Medlemmer vide, og som de, om ikke paa anden Maade saa dog gennem forskellige Bladmeddelelser, ere komne til Kundskab om, er der allerede for Aar tilbage paa de militære Fabrikker og Værksteder blevet udført Arbejde for private, baade her i Landet og i Udlandet, saa det er altsaa i og for sig ikke noget nyt. Det stammer fra Samlingen 1894—95, og Begyndelsen til, at de militære Fabrikker paatog sig Arbejde for private, refererer sig til Forhandlinger, der blev førte mellem det daværende Finansudvalg og daværende Krigsminister Thomsen, idet denne kom til Finansudvalget med en Oplysning om, at der kunde faas en Del Arbejde for fremmede, for private, og han mente, man burde tage mod de Bestillinger, der den Gang kunde faas, og at Vilkaarene maatte være, at der udover det, man kaldte og vel ogsaa endnu kalder Forfærdigelsesprisen, for den paagældende Bestilling skulde gives et vist Beløb, 6 pCt., der skulde fordeles som et Slags Gratiale til de Funktionærer, der blev benyttede ved det paagældende Arbejde. Det hedder da i Finansudvalgets Forhandlingsprotokol — Forhandlingsprotokoller synes jo i denne Rigsdagssamling at komme til at spille en ikke ringe Rolle under Forhandlingerne, saa der er jo ikke noget mærkeligt i, at ogsaa jeg benytter mig af Protokollationer; de ere i dette Tilfælde ikke saa udførlige, som de burde have været — det hedder i Finansudvalgets Forhandlingsprotokol fra et Møde, som blev holdt den 21. Februar 1895, at Finansudvalget

vedtog at udtale, at det intet havde at erindre mod denne Foranstaltning — altsaa Bestillingen paa de nævnte Vilkaar —, naar den ikke kom til at medføre ekstraordinær Antagelse af faste Arbejdere og i øvrigt ikke paadrog den danske Statskasse nogen som helst Udgift.

Det er altsaa i Henhold til denne Beslutning, at der fra den Tid indtil Dato, naar det har kunnet lade sig gøre, er taget imod Bestillinger paa Arbejder for private til Udførelse paa de militære Fabrikker. Men for Resten har jeg lyst til i denne Forbindelse at gøre opmærksom paa, at det ikke alene er det daværende Finansudvalg, der har givet sin Tilslutning dertil, og navnlig, at det ikke alene er det daværende Finansudvalg, der har været bekendt med, at der paa de militære Værksteder blev foretaget Arbejder for private. Jeg kan i saa Henseende henvise til en Forhandling, der blev ført her i Tinget i Samlingen 1896—97, hvor den daværende Krigsminister Schnack under Omtalen af de Bevillinger, han havde foreslaaet til Omdannelsen af forskellige gamle Kanoner og til større Anskaffelser af baade Materiel, Krudt osv., kom med en hel Del Oplysninger om de Arbejder, der blev udførte paa de militære Fabrikker, og hvor han beklagede sig over de Nedsættelser, Finansudvalget den Gang havde foreslaaet, og beklagede sig derover med den Motivering, at det ogsaa vilde blive overordentlig vanskeligt at holde de paagældende Værksteder i Gang og beholde den samme Arbejdsstyrke. Og han sluttede de Betragtninger, han den Gang fremsatte, med at sige, at naar det havde kunnet lade sig gøre i de senere Aar at holde Værkstederne gaende, havde det kun været, fordi de havde modtaget Bestillinger fra andre, fra fremmede, altsaa fra private. Det hedder i Folketingstidenden for 1896—97, Sp. 3097, ordret saaledes om det paagældende Arbejde og de Vanskeligheder, der have været ved at holde Værkstederne i Gang: „Det er kun sket ved, at vi have faaet Støtte dels fra Flaaden ved at lave Kanoner til den og dels ved mindre Bestillinger fra vore nordlige Nabolande“.

Jeg siger altsaa, at det har slet ikke været nogen Hemmelighed for Tinget, at der blev udført Arbejder for andre, ogsaa for Udlandet, thi det er her i Tinget udtrykkelig sagt under en Forhandling, at der allerede den Gang forelaa Bestillinger og blev udført Arbejde ogsaa for andre Lande.